

*respaxistis. Quo vero ista terminantur? Propterea (ait post pauca) dilatavit infernus animam suam, et aperuit os suum absque ullo termino: et descendit fortes, et populus ejus, et sublimes gloriosique ejus ad eum. Triduo durant bacchanalia, et mox desinunt in tristem quadragesimam quadraginta dierum: mundi gaudia brevissima in aeternam desolationem et luctum. Quod vix ullum gaudium apud hominem sincerum perseverat tres dies? Aiunt Græcos mortuis juxta ter persolvere: (in Crusii Turcogræcia) die tertia, nona, quadragesima. Tertia quod mortuus die tertia immutatus, agnitione faciei amissa: nona, quod nono die totum corpus diffuit præter cor: quadragesima, quod quadragesimo die ipsum cor quoque perit. Ita gaudia humana vana et sæcularia durant quasi ad unum triduum, et habent triplices exequias. Tertio die statim vultum mutant et saturant; nono in nauseam et molestiam vertuntur; quadragesimo cor, hoc est, amor etiam illorum perit et in luctum desinit. Quis tam inconstantia et fugacia gaudia quaerat? Maximam Jobo afflictionem ferebat nuntius ille, quoties reversus nuntiabat ei cladem aliquam acceptam, asserens omnia periisse, boves et asinos, oves, camelos, liberos denique, se solum aiebat evasisse, Job. I. Quis vero iste, qui evasit solus, nisi funesta recordatio præteritorum gaudiorum? Omnia enim pereunt, sola habitorum bonorum memoria remanet, quæ spoliato jam possessori triste nuntium affert, omnia extincta esse, citharam in luctum versam esse. Hoc tam triste nuntium et funestum lucrum attulit ille nuntius Henrico VIII. Angliæ regi pessimo et schismatico, postquam suam libidinem et furorem in Ecclesiam explevit, quando jam in extremis constitutis et desperata vita ac salute, pateram vini accipiens præbuit suis proceribus dicens: *Amici omnia perdidimus. Ut refert Florim. l. VI. hæres. Omnia enim perdidit, Ecclesiæ communionem, uxores, liberos, honorem et famam, opes et ærarium, regnum, vitam, gratiam, gloriam. O lusorem infelicem! Et funestum lucrum! Quanto melius sapiunt, qui in fausto hoc ludo abstinent, et in sinu gratiæ divinæ quiescentes, serviunt Deo! Ergo ne et nobis aliquando hoc contingat, ut dicere cogamur: Omnia perdidimus, abstinemus, quaeso, a periculoso ludo, quem hoc tempore ludunt, qui Christo illudunt: ne alioquin illudamur in iudicii die coram toto mundo.**

CONCIO II.

MUNDUS PIETATI PER HOS DIES OBSTREPENS, NON AUDIENDUS.

Non audiendi, qui nunc obstrepunt pietati. — I. Quia fere sunt sex populi. — II. Quia Christo tergum vertunt. — III. Quia in Jericho, ad stultitiæ lunam eunt, et vocant. — IV. Quia conantur nos abstrahere a lumine gloriæ.

THEMA.

Qui præbiant, increpabant eum, ut taceret.

Luc. XVIII.

Notum est litteratis, quod poetæ scribunt aut fingunt, de Ulysse duce, prætervectum aliquando Sirenum insulam, ne illarum cantu cum sociis illectus et attractus periret, excogitasse hoc stratagemam, ut sociorum aures cera obturaret, is vero ab eis ad malum navis erectus alligaretur. Periculosum tempus est hoc triduum, quo pessimæ Sirenes suavi suo cantu homines illicere et decipere, adeoque in abyssum mergere laborant. Quare auditores nobis attendendum, et aures obturandæ sunt: quod docemur in hodierno evangelio vel ab homine cæco, qui cum audisset Jesum pertransire, clamans invocare cœpit; cumque Sirenes aliquæ ipsi obstreperent, ut taceret, ipse obturatis suis auribus multo fortius clamavit. Quid aliud nunc mundus agit, quam quod is ogganuit, qui hoc tempore Deo vacare, et animæ suæ salutem quaerere desiderant? Itaque his Sirenibus aures ocludendæ sunt; sed qua cera? Docebit nos hodiernum evangelium, ut videbimus.

Quatuor causas considerare possumus, ob quas jure merito cæcus neglexit ac sprevit objurgatores suos.

I. Quia non Christus, nec discipuli ejus, nec honestiores viri, sed turba tantum erat, quæ increpabat cæcum, teste Matth. c. XX. *Turba autem increpabat eos; cæcos videlicet (duos enim ille ponit). Si interrogemus, quoniam per has dies obstrepant pietati, per insanias suas deprehendimus non esse nisi turbam et vilissimos de plebe homunciones, neminem honestum. At quis nescit turbam seu plebem plerumque delirare, raro bene consulere? Antiquum Pythagoræ pronuntiatum est: Per viam publicam non eundem. Dei quoque mandatum erat Exod. XXIII. Non sequeris turbam ad faciendum malum, nec in iudicio plurimorum acquiesces sententiæ. Quid enim turba nisi errare et delirare novit? Nonne ea, quæ plures eunt, via lata est, quæ ducit ad perditionem? Neque refert, quod multi et plures forte sint, qui hoc tempore insaniunt; quis enim tam*

stultus esse volet, uti Radbodus ille Frisonum pedem habens, interrogansque episcopum Sanctum Wulfranum, ubinam majorem suorum antecessorum numerum, in paradiso, an in inferno esse putaret: illoque respondente, in inferno, quod fide caruissent, pedem retraxit, dicens, eo se proficisci velle, ubi sui majores essent, malleque eos, qui plures essent, quam pauciores sequi. Ludificatus autem a dæmone illusoria visione, post triduum subita et æterna morte perit, Sigebertus in chron. Bergomensi, anno 729. Stulto huic simillimi sunt, qui in rebus malis turbam sequuntur et multitudinem. Sapientes contra, qui legem Dei et paucos in ea ambulantes. Misit aliquando Achab rex eunuchum, servum suum, ad Michæam prophetam, consultum an pergere ad bellum deberet, III. Reg. XXII. eunuchum ergo ad Michæam: *Ecce sermones prophetarum* (quadringentorum, sed revera pseudoprophetarum vilissimorum) *ore uno regi bona prædicant: sit ergo sermo tuus similis eorum, et loquere bona, quasi dicat: Loquere regi placentia. Verum non attendit Michæas ad multitudinem prophetarum, sed: Vidit Dominus, quia quodcumque dixerit mihi Dominus, hoc loquar.* Itaque infausta atque ingrata regi prædixit, quæ et evenerunt. Multi nonne eunuchi tales, qui turbam esse sequendam suadent, tametsi deviantem ac mentientem. Quid tu hoc tempore vis orare, confiteri, tristari, quo omnes alii bacchantur et lætantur? Sis ergo similis eorum, et insani cum insanis, lurare cum lurconibus. At tu Christiane si sapis, sequere Deum, et quodcumque dixerit Dominus, hoc fac, quia regula nostrorum morum non est vulgi opinio, sed lex Dei. Unde Tertullianus, l. de veland. virgin. c. I. ait: *Dominus noster Jesus Christus veritatem se, non consuetudinem nominavit.* Mundus non erit iudex noster, sed Christus. Turba illa quæ præbat, lumen dare cæco non poterat, unde nec audiri ab eo merebatur. Christus ei mederi poterat: hujus igitur mandatum jure expectabat.

II. Quia præbiant Christum, pone sequentem, adeoque ipsi Christum, minime auferebant. Secus fuisset, si, qui sequebantur Christum cæcum increpassent; hi enim quasi abstulissent ei Christum, et aditum ad eundem interclusissent. Pari ratione, non est quod audiunt pii mundum his diebus insanientem, quia his non sequitur Christum, sed præit, tergumque ei vertit. Sic enim Ezech. VIII. monstravit Deus Ezechieli impias eo iudicio, quod dorsa haberent contra templum Domini et arcem. Qui vero tales sunt,

nequaquam audiendi, sed fugiendi et spernendi sunt; tametsi forte dignitate, nobilitate, opibus alios omnes præcedant, uti monet Eccles. c. XII. *Noli magnificare hominem peccatorem divitem.* Si enim Christi sectator non est, pauper et nullus est; quia coram Deo abjectus est. Nemo unquam magnificavit viperam aut scorpionem, quia aureo vel crystallino scrinio inclusus est? Sic neque improbi magnificandi sunt, tametsi auro et honoribus inclusi coruscant. Cuncti servi regis Assueri adorabant Amanem, divinos ei honores impendendo, et quidem ex mandato regis: solus Mardoehæus non adoravit, neque genua flexit, Esth. III. Non movit eum exemplum et increpatio aulicorum, nec mandatum regis, quia vidit rem sacrilegam a sacrilego postulari, divinum scilicet honorem. Chaldæus asserit Amanem habuisse in veste sua depictas deorum inanum imagines, jure igitur a Deo despectum fuisse. Quid his diebus gerant mundani, nisi stultissimorum et vanissimorum deorum imagines, Bacchi, Veneris, Martis? Quis ergo illos non contemnat? Sequantur mundum, adorent mundum, qui de mundo sunt, qui mundo serviunt: at qui de mundo non sunt, sed Deum colunt, aversentur impios, nec curent increpantes se ac dicentes: Tu solus non adoras? Qui enim Deo serviunt, non ad initia, sed ad finem attendunt. Initium et decursus vitæ Amanis gloriosus fuit, sed finis turpissimus, cum in altissimo patibulo suspensus, et quidem suggestione eorum, qui prius ipsum adoraverant. Quam putatis confusi postea fuerunt aulici, quando viderunt eum, quem numinis instar coluerunt, pendere in patibulo! Sic tandem confundentur omnes, qui mundum adorant et sequuntur. Venit aliquando Joram impius rex Israel, filius Achabi, cum Josaphato rege Juda ad prophetam Elisæum consilium petiturus. Cum Elisæus contempnim: *Vade ad prophetas patris tui et matris tuæ, hoc est, ad pseudoprophetas tuos, quos audis. Et mox: Vivit Dominus: quod si non vultum Josaphat regis Juda erubescerem, non attendissem quidem te, nec respexissem.* IV. Reg. III. Ecce Elisæus regem impium nec aspectu vult dignari nec attendere. Et cur servi Dei curent vilissimos servos dæmonis?

III. Quia in Jericho ibant. Jericho lunam significat, quia illa civitas formam habebat lunæ, ut ait Corn. a Lap. Matth. XX. y. XIX. Luna autem ob suam mutabilitatem stultitiæ typus est, teste Eccles. c. XXVII. *Stultus ut luna mutatur.* Nemo facile se pro stulto haberi et traduci patitur. Durum est studiosis, quando deponendis ut aiunt, cornibus per unam horam aut

alteram intra privatos parietes vexantur, dedolantur, depalmanantur, cornibus impositis foedantur more stultorum. Quis ferat hoc ad longum tempus et in loco publico? At qui te invitant, ut per hos dies larvas induas: choreas, ludos, computationes frequentes: quorsum te vocant, nisi ut cum ipsis stultus fias? Mire quidem splendet luna in plenilunio, et videtur esse quidam sol nocturnus. Verum quamdiu? Deficit quotidie magis et magis, die septimo dimidiatur, postea cornua induit, decimo quarto die omnino obscuratur. Sic habent mundi gaudia. Primo die splendent, secundo die saturant, tertio etiam fastidium pariunt, quarto die omnino cessant, et pariunt mœrorem, postquam transierunt, denique cum illis et memoria eorum extinguuntur. Sunt ergo Bacchanalia festum neomeniæ quale celebrant Hebræi in singulis noviluniis: festum instabilitatis et stultitiæ.

Deinde, scimus ex evangelio urbem Jericho non adiri sine periculo, siquidem is qui descendit de Jerusalem in Jericho, incidit in latrones; quia prope Jericho erat locus infamis latrocinii, aspectu terribilis, et valde periculosus, quemque sine conductu nemo temere transeat, inquit Adricomius, in descript. Benjam. Ad hujusmodi locum invitat et ducit mundus his diebus sectatores suos: ad latrocinia et latronum latibula, qui non corpora, sed animas despoliant, ac jugulant, postea relictis iis abeunt. Latrones dicuntur, quia latenter, vel quia a latere viatorem adoriuntur. Solent enim se velut viæ comites viatoribus adungere, et ubi in desertum locum venerint, eos invadere, spoliare et mactare. Tales sunt socii mali, qui prætextu amicitiae aliis se associant, ut ad peccata eos impellant. Unde monet Sapiens, Prov. I. *Fili mi, si te laxaverint, peccatores, ne acquiescas eis, si dixerint: Veni nobiscum, insidiemur sanguini, etc. fili mi ne ambules cum eis: prohibe pedem tuum a semitis eorum. Pedem, inquit, non pedes, quasi dicat: Ne vel unum pedem elevas, ne vel unum passum ambules cum eis; quia alioquin pedem vix revocare poteris. Quemadmodum enim lupi vestigia tam sunt pestilentia, ut etiam equo vel calcata torporem afferant, teste Plinio, lib. XXVIII. cap. X. ita vestigia improborum sociorum, vel parum trita potenter hominem enervant et ad interitum trahunt. Et sicut probrosum ac periculo plenum est, vel paululum agere cum latronibus: ita etiam cum sociis malis. Unde subdit Sapiens: *Pedes enim illorum ad malum currunt, et festinant ut effundant sanguinem.**

Denique, Jericho civitas a Josue maledicta et anathemati fuit subjecta, ita ut igne comburi

debuerit cum omnibus, quæ in ea erant; adeoque civitas illa facta est quasi caminus quidam ingens, Josue VI. Idem prorsus est terminus mundi amatorum; tartarus nimirum a Deo maledictus et igne accensus æterno: *Mittet Filius hominis angelos suos et colligent de regno ejus omnia scandala, et eos, qui faciunt iniquitatem, et mittent eos in caminum ignis, Matth. XIII.* Hic est terminus vitæ, quem terunt mundi asseclæ; qui tamen de hoc termino nihil audire volunt, sed in deliciis et vitiis degentes sperant et expectant beatam vitæ finem. Quis hoc capere potest? Ferunt quemdam sapientem nundinas lustrasse, in quibus asini vendebantur, quasi emendi asini gratia. Qui cum alios et alios adduci jussisset, omnes reprobavit, asserens non reperiri, qualem ipse cuperet asinum. Mirantur omnes, quod nullus ei placeret in tanto asinorum numero. Nullus mihi placet, inquit ille, quia non habetis, qualem ego desidero. Et qualis tandem esse asinus debet, inquit illi, qui tibi placeat? Tum is: Asinum volo, qui caudam pavonis habeat, pulcherrimus speculis illustrem. Ad hoc ille effusissime ridere et irridere. Et quis tibi stulte, aiunt, talem asinum dabit, nisi forte pictor aliquis? Tum ille: Me quidem vos ridetis: vos ipsi multo magis ridendi. Vultis enim vitam ducere sicut asini, brutam, lascivam, sordidam. quæ tamen habeat caudam pavonis, hoc est, finem et mortem beatam, sanctam, pulchram, angelicam: quod nihilo magis obtineri potest, quam asinus cum pavonis cauda: quin potius mittemini ad molam asinariam, in caminum ignis, in tenebras exteriores.

IV. Quia cæcum maximo bono, lumine scilicet oculorum suorum, quod sperabat, et jam quasi manibus apprehenderat, privare conabantur. Clamavit ergo quantum poterat miser, non curans objurgatores, quia ipse noverat miseriam cæcitatæ suæ, quantumque bonum esset lumen oculorum. Quid quærit mundus nisi ut amatores in tenebris et cæcitate constrictos teneat, et a lumine cælestis gloriæ abducat atque impediatur? Quis ergo ipsum audiat? Nonne videmus canes venaticos, quando jam a longe conspectam feram insequuntur, nullis amplius clamoribus a cursu revocari posse, sed toto impetu in illam feri, quidquid venatores vociferentur? Audierat hic cæcus transire Salvatorem et medicum suum, et sperabat se per eum consecuturum esse lumen; quid mirum si coerceri a clamoribus non posset? Et tamen quid tandem est hoc lumen, quod cum muscis nobis commune est, respectu cælesti illius luminis, quo soli beati perfruuntur? Post illud nos jam currimus, id

jam per spem quasi præ manibus habemus: et patiemur nos tam vanis et fluxis mundi illecebris retrahi ab illo? Puer quidam (ita scribit Ælianus, l. V. var. hist. c. XVI.) auream laminam, quæ ex Dianæ corona deciderat, sustulit; idque non latuit. Judices igitur crepundia et talos, simulque laminam auream proposuerunt puero. At is spretis crepundiis iterum manum ad laminam auream convertit, unde velut sacrilegus damnatus est, ut qui pretium auri bene intellexerit. Ecce puer spernit pueriles nugas, et particulam aureæ coronæ semel prehensam non vult deserere: occur homo intelligens tam vesanus erit, ut pro cælestis gloriæ coronæ sibi proposita et destinata patiatur sibi obtrudi puerilia mundanorum gaudia? Puer novit aurum præponere nugis, et nos nescimus cælum terræ anteferre? Puer quidem iste dente parvulus fuit, sed malitia magnus fuit, qui aurum concupivit: vos, auditores, ad altiorem gradum ascendite, adeoque etiam aurum et quidquid mundus exhibet, quantumvis splendidum et delectabile, velut talos et crepundia spernite.

Ita enim monet apostolus, I. Cor. XIV. *Nolite pueri effici sensibus, sed malitia parvuli estote.* Nolite magis incauti esse quam Ulysses fuit. Ille ne audiret Sirenes, sociorum obturavit aures, et ad malum se alligari jussit: num ad peiores longe Sirenes, quæ mergunt in abyssum, adnaviget Christianus? Nolite ad extremum magis esse cæci, quam qui in hod. evangelio vobis proponitur, non attendit ille ad obstreperos clamores, sed potius ad miseriam suam et Salvatorem Jesum, sic obtinuit lumen. Hoc idem et vos agite, et videbitis et gaudebit cor vestrum.

CONCIO III.

CÆCITAS MUNDI PER HOS DIES.

Mundus hoc tempore nescit se esse cæcum cum maxime sit. — I. Nesciunt se Christianos conformari gentilibus. — II. Nesciunt se inchoare tempus poenitentiae et passionis Domini. — III. Nesciunt se ligare Deum, præsumendo de ejus bonitate. — IV. Nesciunt pericula hujus temporis.

THEMA.

Domine ut videam. Luc. XVIII.

Romanus ille Seneca, in epist. LI. scribit ad Lucilium: « Harpasten uxoris meæ fatuam se his hæreditarium onus in domo mea remansisse. Hæc fatua subito desiit videre. Incredibilem tibi narro rem, sed veram: nescit esse se cæcam:

subinde pædagogum suum rogat, ut migret: ait domum tenebrosam esse. Hoc quod in illa ridemus, omnibus nobis accidere liqueat tibi. Nemo se avarum esse intelligit, nemo cupidum. Cæci tamen ducem quærun: nos sine duce erramus, etc. » Ita Sapiens ille, apposite ad hæc nostra tempora, in quibus cæcorum hominum infinitus pene est numerus; qui tamen se cæcos esse nesciunt, ideo nec clamant cum hodierno cæco, ut illuminentur, sed potius pædagogos suos concionatores abire et facessere jubent, ut in sua cæcitate liberius errare et in præcipitia ire queant. Nostri tamen officii est, nequaquam tacere, sed potius exaltare vocem et multo fortius clamare contra cæcos istos, eorumque cæcitatem palpabilem demonstrare, quo hic faciemus.

Quis dubitat illum esse cæcum, qui non videt unde veniat, quo eat, quid faciat, ubi sit? Tales autem sunt Bacchanalistæ; non vident unde veniant: non vident quo eant: non vident quid agant: non vident ubi sint: nonne igitur cæci?

I. Nonne magna cæcitas est, quod Christiani post tot sæcula extincti gentilismi videntur adhuc imitari gentilium superstitiones et stultitias? Nonne Christiani omnium gentium sapientissimi sunt, qui secundum rationem et legem divinam ambulare norint? Non audiamus apost. ad Eph. V. *Videte fratres quomodo caute ambuletis, non quasi insipientes, sed ut sapientes?* Nonne passim ait nos esse *filios lucis, non tenebrarum*: proinde sicut in luce honeste debere ambulare? Nonne vult nos abstinere a gentilium communione et ritibus dicens: *Nolite jugum ducere cum infidelibus?* II. Cor. VI. At vero bacchanalia a gentilibus mutuata esse nimis clarum est, quorum tamen superstitiones ut extingueret Christus, in hunc mundum venit. In veteri lege præcipit Deus, Exodi XXII. *Viri sancti eritis mihi. Carnem quæ a bestiis fuerit prægustata, non comedetis.* Numquid de hac carne cura erat Deo, et non potius de gentilium superstitionibus, a quibus nos fideles debeamus abhorreere, nihilque cum eis commune habere? Et quomodo viros sanctos nos sibi esse vult, per abstinentiam a talibus carnibus, nisi quia mystico sensu vult nos vivere secundum rationem et legem divinam christianam: non secundum ritum gentilium, qui barbaris et ferinis vivebant moribus? Ideo a Paulo omnes Christiani vocantur *sancti*, quia ad sanctitatem vocati, Rom. XV. § VII. Jam vero qui insaniunt hoc tempore, vino se ingurgitant, in stereore voluptatum volutantur, nonne barbaros et ethnicos imitantur; nonne escam malorum a gentilibus admorsam vorant? Gravissime punivit Deus, qui gentilium superstitionem imitati sunt, Judæos

quando vitulum aureum ad imitationem Apis Ægyptii erexerunt, ingentemque inter illos stragem edidit, clamante Moysi ex mandato Domini: *Occidat unusquisque fratrem et amicum et proximum suum*: cecideruntque viginti tres millia virorum. Et cur Romam Deus sub Christianis jam imperatore Honorio et Theodosio punivit incendio et gladio per Alaricum, Gothum, et Arianum regem, nisi propter reliquias idololatriæ, quas ditiores toties moniti deserere noluerunt? Testabatur enim Alaricus se stimulari a Deo ad puniendam Romam; certe propter illam causam; et quia non satis acriter punivit, ideo morte subita punitus est, Baron. an. 409.

II. Nonne magna cæcitas est, passionis Domini memoriam, tempus jejunii pœnitentiæ inchoare a stultitia, gula, lascivia, scurrilibus nugamentis? Magdalena a lacrymis, dum alii pranderent, ad pedes Domini fuscis suam inchoavit conversionem: Paulus a triduo jejuniis, quando ductus Damascum, tribus ibi diebus non manducavit neque bibit, Actor. IX. Quo jure ergo Christiani a profana lætitia et triduo ingurgitatione suam inchoant pœnitentiam? S. Basilius, hom. lib. de jejuniis ait: « Non est per temulentiam (bacchanalium scilicet) aditus ad jejunium, quemadmodum nec ad justitiam iter est per fraudationem, etc. Aliud ostium est ad jejunium. Ebrietas ad lasciviam inducit, ad jejunium frugalitas. Athleta ante certamen exercetur, jejunator ad jejunandum temperantia præparatur. Ne velut uloiseus jejunii dies, non veluti fucum facturus legis auctori, in hos quinque dies crapulæ thesaurum reponit. Stulte siquidem facis, si corpus quidem conficis nectamen solatium esuritioni admoves. » Christus passionem suam ab hymno post cenam dicto, et longa concione ad discipulos habita post a mœrore et tristitia incepit: nonne igitur decet ut et nos Christiani, ejus commemorationem a simili ordiamur? Sane quando Christus ad passionem suam ascendens Jerosolymam, prædixit eam discipulis, sicut in hod. evang. legimus: *Ecce ascendimus Jerosolymam, etc.* accessit ad eum mater filiorum Zebedæi cum filiis suis petens eis primos honores in regno ejus ut Matth. XX. habetur. Sed quid responsi tulerunt? *Nescitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibiturus sum?* q. d. ego de passione mea age et ad eam pergo, et vos de honoribus cogitatis? Cogitate potius an meum calicem bibere et mecum pati velit. Quid si dixissent discipuli illi: Domine quia ad passionem et mortem pergis et nos cito deseris, simus prius læti, instituamus convivium, choreas, ludos, jocos antequam ab invicem dividamur, quid respondisset Dominus? Sed nimirum

mundus nihil horum intelligit, et est verbum hoc absconditum ab eo, nec intelligit, quod dicitur; quemadmodum et discipulis ait Lucas in hodierno evangelio.

III. Nonne magna cæcitas est, quæ hoc tempore multos occupat, liberalius per hos dies indulgere genio, et leges Dei violare, eo quod propinquum sit remissionis tempus, quo Deum sibi rursus conciliare et peccata omnia uno confessionis sibilo exsufflare queant? Quæ enim major esse cæcitas potest, quam velle Deum injuriis afficere propterea, quia nota sit tibi clementia ejus, a quo veniam non difficile possis impetrare? Nonne hoc pacto ligas Christum, ne possit manum tibi auxiliarem et medicam porrigere? Nonne hoc ipso te indignum venia reddis cogisque offensum, ut jure suo tecum agat? Sed promissit Deus veniam se daturum pœnitentibus, ais. Stulte, hæc promissio ad eos spectat, qui ex aliqua infirmitate et inscitia canunt. De iis autem, qui in Spiritum sanctum peccant, adeoque ex præsumptione misericordiæ cadunt, nonne audis, quod non remittentur eis peccata, neque in hoc, neque in altero sæculo, id est, rarissime et ægerime? Nonne cæcus fuit Pharaon quando post Hebræos ingressus est alveum maris rubri cum exercitu, sperans sibi muros illos aqueos æque transitum daturus, atque Judæis dederant? Quomodo enim ipse cum suis hoc tam grande et miraculosum beneficium, solis Dei servis concessum, expectare poterat a Deo, cujus capitalis hostis erat? Non stant muri aquei impiis in præsidium, sed in retia, uti feris, ut capiuntur et illaqueentur et cadant retrorsum; nec remissionis tempus promissum est præsumptuosis, sed ira et vindicta talibus debetur.

Fuit apud gentiles auct. Gellio, l. XX. c. V. homo improbus L. Neratius, qui pro delectamento habuit hominum liberorum ora palmis percutere. Et quia lex duodecim tabularum pro alapa numerari multam viginti quinque assium jubebat, servus eum sequebatur, crumenam plenam assibus gestans: et quemcumque depalmaverat, ei numerari statim, ex l. XII. tabul. XXV. asses jussit. Audita hac insolentia prætores legem hanc abolescere et relinqui censuerunt, injuriisque æsimandis pro qualitate personarum et facti, recuperatores dederunt. Eadem nequitia utuntur illi, qui ex præsumptione peccant; quia enim paratum peccatis remedium confessionem norunt: liberrime delinquant, quasi una confessione, vel uno *Miserere* omnia compensaturi. Sed falluntur miseri. Grave nimis est Deum percutere, præsertim ex nequitia: infinitæ dignitatis persona est. Non ergo concedet eis ordinarium

CONCIO IV.

CONVIVIIUM CHRISTI ET DIABOLI.

I. In convivio Christi præcedit oratio. — II. In convivio Christi viget temperantia. — III. In convivio Christi viget modestia et timor Dei. — IV. In convivio Christi pia et honesta collegia fiunt. — V. In convivio Christi non diu sedetur.

THEMA.

Ecce ascendimus Jerosolymam, et consummabuntur omnia. Luc. XVII.

Propheta Isaias inter alia, quæ exprobrat populo Hebræo, habet etiam hoc: *Vocabit Dominus Deus exercituum in die illa ad fletum et ad plerumque, ad calvitium et ad cingulum sacci: et ecce gaudium et lætitia, occidere vitulos et jugulare arietes, comedere carnes et bibere vinum. Comedamus et bibamus, cras enim moriemur.* Videtur in his verbis prævidisse Isaias et notare voluisse Christianorum bacchanalia. Vocat enim Deus hoc tempore Christianos ad fletum, pœnitentiam et jejunium, ad memoriam passionis Christi: sed quid ipsi? Instituunt convivium, agunt bacchanalia: *Comedamus et bibamus.* Quid igitur; convivium abolenda sunt: sicut diximus de choreis et ludis velitis? Non hoc dico auditores, sed considerandum est duplicia esse convivium; alia Christi, alia diaboli, uti S. Paulus docet, I. Cor. X. *Non potestis mensæ Christi participes esse et mensæ dæmoniorum.* Quemadmodum enim Christus in suo itinere ad passionem, de quo in hod. evang. primo, cum honore et benevolentia exceptus est in Jericho a Zacchæo, imo et aliis civibus, qui Zacchæo tantum hospitem invidebant: deinde Jerosolymis, sed ab impiis cum ignominia, venditus, illusus, flagellatus, consputus, crucifixus: ita sunt convivium quædam honesta et pia, in quibus Christus bene et honorifice habetur: alia sunt impia, in quibus traditur, illuditur, flagellatur, conspuitur, crucifigitur. Hæc vitanda dico, illa vero minime. Qualia vero et illa et ista sint, videamus.

I. Convivium Christi est, ubi sit initium ab oratione et benedictione mense: finis gratiarum actione. Docuit hoc Christus, qui a benedictione, oculos ad cælum levans convivium incepit, et hymno dicto finiit. Idque juxta piam Judæorum consuetudinem, quæ colligitur ex I. Reg. IX. ubi dicitur non comesturus populus, donec veniat Samuel, qui prius benedecat hostiæ. Nunc etiam Judæi, ut ex eorum rituali libro constat, cibum et potum benedicunt; imo quoties aliquis novus cibus aut potus in mensam affertur toties benedictio iteratur dicendo: *Benedictus sis Dominus Deus noster creator, qui bonus es et benefacis omni-*

pœnitentiæ remedium, se retrahet manum suam ut timendum.

IV. Nonne ingens cæcitas est ludere, ridere, joculari, pergræcari, convivari, stultescere imminente clade hostili? Sane L. Fulvium Argentarium senatus Rom. quod secundo bello Punico a fenestris per meridiem in forum roseo serlo (quod lætitiæ signum erat) coronatus spectasset, carceri per omne tempus ejus belli damnavit, ut intempestivum gaudium, quo laborante patria usus erat, carceris molestia corrigeretur, teste Plin. l. XXI. cap. III. Magna enim fuit cæcitas et temeritas Balthazaris regis Babylonis, qui dum Cyrus Persarum rex urbem obsidet et Euphraten in minimos alveos dividit, ipse domi suæ convivium celebrat cum suis optimatibus bibens in poculis aureis et argenteis, e templo Jerosolymitano ablatis: neque desistit etiam, postquam vidit in pariete scripturam minitanti sibi exterminium, quod eadem nocte illum oppressit. Id quod prævidisse Isaias arguit et ridet eum, c. XXI. *Pone mensam, contemplare in speculo edentes et bibentes.* Sed mox adventum atque ingressum hostium ei denuntians subdit: *Surgite principes, arripite clypeum, q. d. parare potius vos et concurrere ad arma, quam ad convivium debebatis.* Jam vero et nos quoque hostibus circumdamur, partim visibilibus, qui hoc tempore insaniunt, et scelerum suorum socios, undique ad se trahunt: partim invisibilibus, qui et ipsi his diebus circumveniunt tamquam leones quærentes, quem devorent. Syri illi latrones ad preces Elisæi percussis cæcitate deducti sunt in medium terræ hostilis et forum urbis Samariæ. Tum orante Elisæo: *Domine aperi oculos istorum;* vident se in civitate hostili undique conclusos, proinde in præsentis vitæ discrimine, non sine ingenti metu constitutos, IV. Reg. VI. Cæci sunt bacchanalistæ; sed quod pessimum est, nesciunt se cæcos esse; tanto igitur magis deplorandi, quia in medio hostium tartareorum, qui eos variis laqueis constrictos tenent ac circumducunt de peccatis in peccata. Quoniam igitur ipsi non vident cæcitate suam, ideoque nec orant pro seipsis; ut illuminentur, imo nolunt illuminari, Ecclesia autem videt; hinc pro ipsis clamat cum Elisæo: *Domine aperi oculos istorum.* Domine ut videant unde veniant, et quam christiano nomini indecorum sit, gentiliū stultitias imitari: ut videant, quo eant; ad passionem Christi scilicet rememorandam: ut videant, quid agant, peccando in præsumptionem misericordiæ divinæ: ut videant, ubi sint, in hostium videlicet insidiis; ut sic tandem cum hodierno cæco oculos aperiant, et relictis mundi vanitatibus et cæcitatibus sequantur Christum et glorificent Deum.